

**Rheoliadau Taliadau i Ffermwyr (Rheolaethau a Gwiriadau) (Cymru)
(Coronafeirws) 2020**

Memorandwm Esboniadol

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Is-adran yr Economi Wledig a Deddfwriaeth yn Adran yr Amgylchedd, Sgiliau ac Adnoddau Naturiol ac fe'i gosodir gerbron y Senedd ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Taliadau i Ffermwyr (Rheolaethau a Gwiriadau) (Cymru) (Coronafeirws) 2020.

Lesley Griffiths

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

22 Mai 2020

1. Disgrifiad

1.1 O ganlyniad i'r pandemig COVID-19, bydd ("yr offeryn") yn lleihau'r cyfraddau archwilio a rheoli isaf ar gyfer Cynllun y Taliad Sylfaenol ("BPS") 2020 yn unol â Rheoliad Gweithredu gan y Comisiwn (EU) 2020/532 sy'n rhanddirymu, mewn perthynas â'r flwyddyn 2020, Reoliadau Gweithredu (EU) Rhif 809/2014, (EU) Rhif 180/2014, (EU) Rhif 181/2014, (EU) 2017/892, (EU) 2016/1150, (EU) 2018/274, (EU) 2017/39, (EU) 2015/1368 a (EU) 2016/1240 o ran gwiriadau gweinyddol a gwiriadau yn y fan a'r lle sy'n gymwys o fewn y polisi amaethyddol cyffredin.

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

2.1 Yng ngoleuni'r pandemig COVID-19, mae'r Comisiwn Ewropeaidd wedi cynnig bod y gofynion cyffredol yng Nghyfraith yr UE ar gyfer Cynllun y Taliad Sylfaenol (BPS) a'r Rhaglen Datblygu Gwledig (RhDG) ar gyfer blwyddyn gynllun 2020 yn cael eu rhanddirymu.

2.2 Cyhoeddodd yr UE Reoliad Gweithredu gan y Comisiwn (EU) 2020/532 a oedd yn rhanddirymu, mewn perthynas â'r flwyddyn 2020, Reoliadau Gweithredu gan y Comisiwn (EU) Rhif 809/2014, (EU) Rhif 180/2014, (EU) Rhif 181/2014, (EU) 2017/892, (EU) 2016/1150, (EU) 2018/274, (EU) 2017/39, (EU) 2015/1368 ac (EU) 2016/1240 ynghylch gwiriadau gweinyddol penodol a gwiriadau yn y fan a'r lle penodol sy'n gymwys o fewn y polisi amaethyddol cyffredin ("Rheoliadau'r UE") ar 16 Ebrill 2020.

2.3 Roedd Deddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) (c.2) ('Deddf 2020') yn ymgorffori Deddfwriaeth yr UE ynglŷn â Thaliadau Uniongyrchol mewn cyfraith ddomestig, gan ganiatáu i weinyddiaethau'r DU barhau i weithredu'r BPS ar gyfer blwyddyn hawlio 2020. Mae cynlluniau'r RhDG ar gyfer 2020, megis Glastir, yn parhau i weithredu o dan ddeddfwriaeth yr UE yn rhinwedd y Cytundeb Ymadael ac maent yn cael eu hariannu ar y cyd â'r UE.

2.4 O'r ugain o Erthyglau yn Rheoliad Gweithredu gan y Comisiwn (EU) 2020/532, dim ond chwech ohonynt sy'n berthnasol i BPS yng Nghymru ar gyfer blwyddyn hawlio 2020. Mae pedwar o'r rhain yn golygu bod gofyn gwneud diwygiadau deddfwriaethol i Reoliad Gweithredu gan y Comisiwn (EU) Rhif 809/2014 sydd, yn unol â Deddf 2020, bellach yn rhan o gyfraith ddomestig.

2.5 Mae unrhyw rannirymadau y darperir ar eu cyfer ac sy'n uniongyrchol gymwys i gynlluniau o dan yr RDP ar gyfer 2020, yn uniongyrchol gymwys eisoes oherwydd eu bod yn rhan o gyfraith yr UE, ac nid oes angen diwygio deddfwriaeth ddomestig.

3. Y cefndir deddfwriaethol

- 3.1 Mae'r newidiadau er mwyn gostwng y cyfraddau archwilio a rheoli isaf yn cael eu gwneud yn unol ag Erthygl 62(2)(a) a (b) o Reoliad (EU) Rhif 1306/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 17 Rhagfyr 2013 ar ariannu, rheoli a monitro'r polisi amaethyddol cyffredin ac sy'n diddymu Rheoliadau'r Cyngor (EEC) Rhif 352/78, (EC) Rhif 165/94, (EC) Rhif 2799/98, (EC) Rhif 814/2000, (EC) Rhif 1290/2005 a (EC) Rhif 485/2008 (Cyfnodolyn Swyddogol Rhif L 347, 20.12.2013, p. 549).
- 3.2 I'r graddau y mae'n ymwneud â'r BPS (Colofn 1) 2020, mae Rheoliad (EU) Rhif 1306/2013 wedi cael ei ymgorffori mewn cyfraith ddomestig yn unol ag adran 1 o Ddeddf 2020.
- 3.3 Mae Erthygl 62(2) o Reoliad (EU) Rhif 1306/2013 wedi cael ei diwygio gan Reoliad 7(4) o Reoliadau Ariannu, Rheoli a Monitro Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Diwygio) 2020 ([O.S. 2020/90](#)). Yn benodol, mae'r swyddogaeth yn Erthygl 62(2) wedi cael ei diwygio fel ei bod yn arferadwy gan yr awdurdod priodol. Diffinnir "appropriate authority" yn Erthygl 2(1)(m) o Reoliad (EU) Rhif 1306/2013 fel "*relevant authority for the constituent nation in which the regulations apply*". Caiff "relevant authority" ei ddiffinio wedyn yn Erthygl 2(1)(k) fel Gweinidogion Cymru ar gyfer Cymru.
- 3.4 Mae'r offeryn hwn yn dilyn y weithdrefn negyddol yn unol ag Erthygl 115B(1) o Reoliad (EU) Rhif 1306/2013 (oherwydd ei fod yn rhan o gyfraith ddomestig yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf 2020).

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

- 4.1 Mae Rheoliad 2 yn addasu Rheoliad Gweithredu gan y Comisiwn (EU) Rhif 809/2014 ("Rheoliad 809/2014") sy'n gosod rheolau ar gyfer cymhwyso Rheoliad (EU) Rhif 1306/2013, sy'n ymdrin â'r system integredig gweinyddu a rheoli, mesurau datblygu gwledig a thrawsgydymffurfio ar gyfer blwyddyn gynllun 2020.
- 4.2 Mae Rheoliad 809/2014 yn gosod rheolau ar gyfer amseru gwiriadau yn y fan a'r lle, ar gyfer cyfraddau rheoli gwiriadau yn y fan a'r lle penodol o fewn y system integredig, gan gynnwys ar gyfer cynlluniau cymorth sy'n seiliedig ar arwynebedd, a chynyddu neu ostwng y cyfraddau rheoli. Yn ogystal, mae Rheoliad 809/2014 yn cynnwys rheolau ar wiriadau yn y fan a'r lle sy'n ymwneud â meini prawf cymhwystra, ac ymrwymadau.
- 4.3 Mae nifer o rwymedigaethau yn unol â Rheoliad (EU) Rhif 1306/2013 a Rheoliad (EU) Rhif 1307/2013 yn dibynnu ar amserlenni penodol a gwahanol ar gyfer eu cyflawni, ac o ganlyniad maent yn ei gwneud yn ofynnol i'r gwiriadau yn y fan a'r lle gael eu cynnal o fewn yr amserlenni hynny. Mae'r mesurau sydd ar waith i ymdrin â phandemig COVID-19 yn

effeithio ar ddichonoldeb cyflawni'r gwiriadau yn y fan a'r lle sy'n ofynnol yn gywir ac o fewn y terfynau amser cyfatebol.

- 4.4 Mae rheoliad 2 yn darparu ar gyfer rhanddirymu'r gofynion hynny ac yn gostwng cyfradd isaf y gwiriadau yn y fan a'r lle o gymharu â'r cyfraddau rheoli arferol ar gyfer rhwymedigaethau Gwyrddu, trawsgydymffurfio, Cynllun y Taliad Sylfaenol, aiddosbarthu a ffermwyr ifanc.

5. Ymgynghori

- 5.1 Nid ymgynghorwyd yn ffurfiol am yr offeryn hwn oherwydd bod angen ei gyflwyno'n gyflym mewn ymateb i'r pandemig COVID-19.
- 5.2 Mae'r newidiadau hyn yn gostwng nifer isaf y mesurau rheoli y mae'n ofynnol eu cymryd cyn gwneud taliadau ac mae'n darparu ar gyfer dulliau amgen os na ellir cadw at y mesurau cadw pellter cymdeithasol oherwydd COVID-19. Mae'r offeryn yn atgynhyrchu hyblygrwydd a roddwyd gan y Comisiwn Ewropeaidd i bob Aelod-wladwriaeth (gan gynnwys y DU mewn perthynas â chynlluniau Colofn 2 fel Glastir).

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol (AERh)

- 6.1 Ni pharatowyd AERh mewn perthynas â'r offeryn hwn. Barnwyd nad oedd angen cynnal AERh o gostau a manteision tebygol cydymffurfio â'r offeryn hwn.
- 6.2 O ran gostwng cyfradd isaf y gwiriadau trawsgydymffurfio o 1% i 0.5%, y brif effaith fydd gostwng gwiriadau Amodau Amaethyddol ac Amgylcheddol Da (GAEC) lle, yn hanesyddol, y gwelwyd lefelau isel o fethu â chydymffurfio. Nid yw'r newidiadau'n atal gwiriadau ychwanegol rhag cael eu cynnal, e.e. os ceir adroddiadau yn ystod y flwyddyn am fethiant i gydymffurfio. Nid yw'r gostyngiad yn effeithio ar y gofyniad i archwilio 3% o ddaliadau er mwyn cynnal gwiriadau adnabod a symud da byw, ac nid oes unrhyw newid o ran y gwiriad gweinyddol 100% pan fo profion ar gyfer twbercwlosis (TB) buchol yn hwyr.